

1. Popis současného stavu EVVO na škole

1.1 Charakteristika školy

1.1.1 Úplnost a velikost školy

Gymnázium Jiřího Ortena (dále jen GJO) je všeobecně vzdělávací škola poskytující střední vzdělání s maturitou. Škola sdružuje gymnázium s maximální kapacitou 600 žáků a školní jídelnu.

1.1.2 Vybavení školy

Materiální a technické:

V budově školy je 29 učeben. Téměř ve všech učebnách je umístěn dataprojektor, v učebnách je zabudována interaktivní tabule. Ve všech prostorách školy je možno se prostřednictvím wi-fi připojit k internetu. V laboratořích biologie, fyziky a chemie probíhají laboratorní práce. Laboratoře jsou vybavené laboratorními stoly a dostatečným množstvím laboratorní techniky. Biologie má k dispozici laboratoře dvě. V jedné z laboratoří biologie jsou navíc umístěna terária s plazy.

Prostorové

Z prostorového hlediska je škola rozdělena na dvě části. Edukační a sportovní prostory uvnitř školy a školní zahrada, která je sektorově koncipována.

Součástí školy je také místnost s akváriem a zimní zahrada. Oba prostory slouží nejen k využití volného času, ale probíhá zde i výuka.

Školní zahrada

Na zahradě se nachází **ovčín, česká květnice, jezírko, arboretum a sporofytárium** (pracovní název pro prezentaci výtrusných rostlin a hub). Součástí zahrady jsou také dva altány, které lze využít pro výuku v letních dnech. Zahradu lze využít k odpočinku i edukaci. V letošním roce jsme v prostorech školní zahrady spustili dlouhodobý projekt, který se zabývá získáním vody ze vzduchu, prostřednictvím organického odpadu pocházejícího ze zahrady.

Hygienické

Kromě hygienických zařízení, která jsou v zázemí sportovních prostor školy, slouží studentům také relaxační prostory. Dominantou vnitřních prostor je studovna. Mezi studijní zóny GJO patří především prostorná školní knihovna. Žákům je přístupná ve vymezeném čase pět dní v týdnu. Součástí knihovny je také sekce s environmentální tematikou.

V prvním patře školy se nachází prostor zvaný „Sherwood“, který žákům slouží nejen k relaxaci, ale také ke vzdělávání, neboť jsou zde umístěny **paludária** (kombinace terária akvária – obsahuje vodní plochu a nadzemní suchozemskou část), **terária a velké sladkovodní akvárium** s typickými zástupci stojatých a tekoucích sladkovodních biotopů České republiky.

Velké terárium s leguánem a zároveň maskotem školy se nachází ve vestibulu přízemí školy.

1.1.3 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Dlouhodobé projekty mají velmi rozmanitý tematický základ, doplněný podtextem environmentální výchovy.

Jizerské hory: pracovní naučný týdenní projekt, jehož cílem je seznámení žáků s centrální částí Jizerských hor, jejich historií, přírodními podmínkami, faunou a flórou; s městem Liberec; s významem a přínosem působení ekologických organizací; s prací v lesních školkách.

Veletrh cestovního ruchu: 1x za 2 roky pořádaný projekt, jehož cílem je představení vylosované evropské země/regionu České republiky/světové metropole. Součástí příprav je reklamní kampaň včetně natočení videoupoutávky a příprava stánku, který je představen zbytku školy prostřednictvím rozličných kompetencí; ve vhodných případech je součástí prezentace i ekologický nebo environmentální problém.

„Týden za školou“ je celoškolský projektový týden organizovaný v posledním červnovém týdnu. Cíl projektu: Vést žáky k aktivnímu trávení volného času. Popis projektu: Žáci si vybírají týdenní náplň a ve věkově heterogenních skupinách nebo třídních kolektivech se věnují sportovním, kulturním či ekologickým aktivitám.

„Community service“ (veřejně prospěšná práce): projekt, který chce vést žáky k práci pro školní společenství, nebo k práci v sociální oblasti, tedy pomoc potřebným či jakkoliv znevýhodněným osobám, nebo k práci vedoucí k čistšímu životnímu prostředí. Projekt, který chce ukázat, že pokora, skromnost, zájem o dění kolem, angažovanost atd. jsou vlastnosti nepostradatelné pro další příznivý vývoj společnosti a že vzdělání není vhodné vnímat jen jako prostředek naplnění vlastní kariéry, nýbrž především jako nástroj k prosazování demokracie a udržitelného rozvoje.

Zahraniční výjezdy dělíme na výměny, které spočívají v dlouholeté vzájemné spolupráci mezi naším gymnáziem a školami v zahraničí, a zahraniční zájezdy, jež zpravidla nemají dlouhodobý charakter. Obojí bývají nezdědkou spojeny s projektovou prací. V porevolučním období navštívili naši žáci 17 zemí Evropy, USA, Kanadu a Čínu. Nezapomínáme ani na vztahy se sousedními státy. Usilujeme o intenzivní partnerství se školami ze zemí Visegrádské skupiny. V současnosti probíhá spolupráce s polskou družební školou ve slezském Jaworzne. Spolupráce s maďarským Egerem je momentálně v rovině teoretické. Časem by k nim měla přibýt škola slovenská. Dlouhodobě spolupracuje GJO se školami ve Francii, USA, Německu, Nizozemí a nově také v Číně. Zvláště partnerství s polskou a německými školami má kromě jazykového, také environmentální pohled (návštěva dolů a příklady povrchové sanace).

1.1.4 Spolupráce s organizacemi

Škola spolupracuje s celou řadou institucí a organizací. Mezi nejvíce oslovované partnery GJO patří:

- a) Školská rada Gymnázia Jiřího Ortena

- b) Nadační fond Gymnázia Jiřího Ortena (finanční patriot i pro projekty s environmentální tematikou)
- c) Občanské sdružení Společnost přátel přírody v Liberci – ekologické projekty
- d) Lípa pro venkov a.s. – čištění okolí školy a města od odpadků
- e) Mateřská školka Pohádka – spolupráce v rámci tzv. community service (výukové projekty pořádané studenty GJO)
- f) České muzeum stříbra Kutná Hora – spolupráce při projektech (místně zakotvené učení)
- g) Městský úřad Kutná Hora (sociální odbor, odbor životního prostředí aj.) – (výsadba stromů v intravilánu města)

1.1.5 Umístění školy

Gymnázium Jiřího Ortena se nachází v klidné vilové čtvrti umístěné na jihozápadě města Kutná Hora nedaleko chrámu sv. Barbory. Dopravní obslužnost vzhledem k poloze školy je problematická. Autobusová a železniční doprava je od školy vzdálená řádově desítky minut.

1.1.6 Charakteristika žáků

Kromě místních navštěvují naši školu i žáci, kteří se k nám sjíždějí z poměrně velké spádové oblasti vymezené zhruba městy Kolínem, Čáslaví, Zručí nad Sázavou a Chvaleticemi. Výjimečně mezi nimi najdeme i žáky z jiných krajů. Na osmiletém gymnáziu máme po jedné třídě, na čtyřletém třídy dvě. Ačkoliv poměr mezi chlapci a dívkami přirozeně kolísá, dlouhodobě tvoří chlapci zhruba jednu třetinu našeho žactva.

1.2 Vzdělávací strategie školy

1.2.1 Zaměření školy

K výchovným a vzdělávacím prioritám školy patří:

- a) motivovat žáky k aktivnímu přístupu k vlastnímu vzdělávání, škole a k životu
- b) vybavit je klíčovými kompetencemi ve všech předávaných oblastech
- c) poskytnout jim v každém vyučovaném předmětu solidní vědomostní základ
- d) vést je k aktivní sebereflexi

Škola má všeobecné zaměření. Nemá žádný speciální status. Avšak mezi základní priority bezpochybně patří důraz na výuku jazyků a IVT. Poslední roky se snažíme klást důraz na environmentální výchovu.

1.2.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení rozvíjíme zvyšováním stupně autonomie. Cestou ke zvýšení nezávislosti vlastního rozvoje osobnosti na školním prostředí a učiteli je zprostředkování a nácvik strategií k učení a rozvoj primární motivace. Za účelem nácviku strategií k učení vedeme žáky k systematické práci s

pojmy a novými informacemi. Žáky se snažíme vést k reflexi o počátečním stavu úrovně vlastních vědomostí či dovedností, o pokroku, který učinili, i o cílech vlastní učební činnosti.

Kompetence k řešení problémů rozvíjíme zvyšováním schopnosti k řešení problémů. Kompetence k řešení problémů lze rozvíjet pouze neustálým řešením problémů a problémových úloh.

Kompetence komunikativní rozvíjíme zdokonalováním komunikativní a diskurzní pragmatické kompetence. Ve všech předmětech se musí v daleko větší míře než doposud dbát na to, aby žák byl schopen logicky poskládat své myšlenky, neodmítal názory druhých lidí a byl schopen navázat plnohodnotné bilaterální a multilaterální vztahy.

Kompetence sociální a personální rozvíjíme vedením žáků k účinné spolupráci a zařazováním skupinového vyučování do výuky. Pro skupinovou práci jsou důležité takové úkoly, které podnítl spolupráci mezi žáky. V rámci mediálních a projektových dnů by se měla tvorbou věkově heterogenních skupin podporovat spolupráce napříč ročníky.

Kompetence občanské se snažíme rozvíjet zapojením žáků do života školy. Nástrojem k tomu jsou žákovský parlament, možnost komentovat dění na škole na webových stránkách školy, projektové dny v průběhu školního roku, v jeho závěru projektové týdny a ostatní akce a instituce celoškolského charakteru.

Kompetence pracovní rozvíjíme upevňováním pracovních návyků a zvyšováním citlivosti na otázky ochrany zdraví a životního prostředí. Dbáme na optimální materiální, hygienické a organizační podmínky procesu vzdělávání.

Enviromentální vzdělávání, výchova a osvěta vyžadují samostatný přístup k vyhledávání informací, jejich třídění a tvorbu závěrů s etickým přesahem. Snažíme se vést žáky k logickému myšlení, globálnímu uvažování, k lokálnímu jednání a k respektu k názorové pluralitě. Chceme je připravovat na změny, které plynou z konzumního a konkurenčního způsobu života a rozvíjet u nich osobní zodpovědnost za vzniklé situace v budoucnosti a podporovat alternativní chování, které povede ke stabilitě a k trvale udržitelnému rozvoji.

1.3 Dosavadní realizace EVVO na GJO

Na GJO se kapitolám EVVO věnujeme nejen prostřednictvím tematických celků integrovaných v učebních osnovách, ale také formou neformální, vytvořením různých botanických a zoologických koutů ve škole i na přilehlé zahradě. Škola se zaměřuje na předávání vědomostí, dovedností, návyků a postojů v oblastech:

- I. **ochrany životního prostředí** – nejen pravidelná výuka, ale i krátkodobé či delší projekty:
 - a) týdenní pracovní vzdělávací pobyt žáků GJO v Jizerských horách organizovaný ve spolupráci s organizací Čmelák – SPP, o. s.

- b) „Kousek země“ seznamuje s možnostmi ekologizace zahrad – výroba a instalace úkrytů pro drobné zvířectvo
- c) monotematické dny a vícedenní projekty (Botanická zahrada Liberec, Sukcese, Železné hory aj.)
- d) Sherwood – trvalá instalace našich ryb zpestřená o tropické žáby
- e) školní zimní zahrada – zaměřená na adaptace rostlin tropického pralesa a rostlin sukulentních; ukazuje také řadu rostlin užitkových
- f) akvária a terária
- g) školní miniarboretum a lesní školka
- h) česká květnice
- i) školní meteorologická stanice

II. udržitelného rozvoje

- a) vytvořit návyky při třídění odpadu
- b) seznámit s pojmy trvale udržitelný rozvoj, globalizace, Fair Trade
- c) šíření osvěty v šetření s vodními a energetickými zdroji
- d) prevence v plýtvání zdroji
- e) tematické besedy a přednášky
- f) Community service

Dlouhodobě škola spolupracuje s neziskovými organizacemi - Občanské sdružení Společnost přátel přírody v Liberci a Lípa pro venkov a.s.

2 Stanovení výchovně vzdělávacích cílů v oblasti EVVO

2.1 Hlavní cíle výchovy a vzdělávání žáků EVVO

- a) Žák prohlubuje schopnosti a dovednosti pro zkoumání přírody a životního prostředí
- b) Žák rozvíjí osobní zodpovědnost za ochranu životního prostředí svého okolí a mikroregionu
- c) Žák přehodnocuje své spotřebitelské návyky a postoje tak, aby byly slučitelné s trvale udržitelným rozvojem
- d) Žák svou činností udržuje a rozvíjí biodiverzitu na školní zahradě a v místě svého bydliště
- e) Žák si vytváří vztah k mikroregionu prostřednictvím místně zakotveného učení s cílem dosáhnout historické, ekologické a kulturní gramotnosti a zodpovědnosti ke správě obce